

26.8.2024, korj. 24.9.2024

POHJOIS-SAVON MAAKUNTAKAAVA 2040, 3. VAIHEEN 1. VIRANOMAISNEUVOTTELU

Aika tiistai 20.8.2024 klo 13.00–14.25
Paikka Kokoustila Pihlaja, Pohjois-Savon liitto, Sepänkatu 1, Kuopio/Teams

Osallistujat	Nimi	Nimike	Organisaatio
	Annaelina Isola (etä)	suunnittelujohtaja	Pohjois-Savon liitto
	Päivi Silsten	maakuntasuunnittelija	Pohjois-Savon liitto
	Mikko Rummukainen	maakuntasuunnittelija	Pohjois-Savon liitto
	Patrick Hublin (etä)	maakuntainsinööri	Pohjois-Savon liitto
	Merja Sihvola	aluekehityssihteeri	Pohjois-Savon liitto
	Sari Niemi	kaavoituspäällikkö	Iisalmi
	Mikko Piippo (etä)	ympäristöterveystarkastaja	Iisalmi
	Harri Korhonen (etä)	kunnanjohtaja	Kaavi
	Emilia Savolainen (etä)	kunnanjohtaja	Keitele
	Teemu Kaitala (etä)	rakennustarkastaja	Keitele
	Juho Palviainen (etä)	kaavoitusinsinööri	Kuopio
	Kalle Ruokolainen (etä)	luonnonsuojelusuunnittelija	Kuopio
	Henri Ruotsalainen (etä)	kunnanjohtaja	Lapinlahti
	Raimo Haverinen (etä)	rakennustarkastaja	Lapinlahti
	Tapio Montonen (etä)	tekninen johtaja	Leppävirta
	Suvi Nenonen (etä)	kaavoittaja	Leppävirta
	Juha Vainikainen (etä)	ympäristön ja asumisen joht.	Pielavesi
	Jouni Tissari (etä)	rakennustarkastaja	Pielavesi
	Anu Sepponen (etä)	kunnanjohtaja	Rautalampi
	Merja Koivula-Laukka (etä)	hallintojohtaja	Rautalampi
	Milla Saarinen (etä)	ympäristötarkastaja	Rautalampi
	Ari Lindgren (etä)	tekninen johtaja	Rautalampi
	Jaakko Hintikka (etä)	tekninen johtaja	Rautavaara
	Timo Nenonen (etä)	kaavoituspäällikkö	Siilinjärvi
	Tiina Aarni (etä)	ympäristöterveystarkastaja	Siilinjärvi
	Simo Mäkinen (etä)	kunnanjohtaja	Sonkajärvi
	Kauko Korolainen	rakennustarkastaja	Sonkajärvi
	Timo Kortelainen (etä)	kaavoittaja	Suonenjoki
	Lari Tiikasalo (etä)	kunnanjohtaja	Tervo
	Paula Rissanen (etä)	tekninen johtaja	Tuusniemi
	Laura Backman (etä)	kaavoittaja	Varkaus
	Arto Lehtonen (etä)	tekninen johtaja	Varkaus
	Saija Kärkkäinen (etä)	kaavasunnittelija	Varkaus
	Tero Röntynen (etä)	asumis- ja ympäristöjohtaja	Vesanto
	Petri Komulainen (etä)	rakennustarkastaja	Vieremä
	Mira Kokkonen		Aluerakennetyöryhmä /MKH
	Marjaana Pitkänen (etä)		Aluerakennetyöryhmä/ MKH
	Jukka Tuppurainen (etä)		Aluerakennetyöryhmä/ MKH
	Pia Hedman (etä)		Aluerakennetyöryhmä/MKH
	Lari Hölttä	ymp.terv.huollon ylitark.	AVI

26.8.2024, korj. 24.9.2024

Annakaisa von Lerber (etä) sääätutka-asiantuntija		Ilmatieteenlaitos
Tuomo Vähäsarja (etä) elinkeinoasiamies		Kehitysyhtiö Savogrow Oy
Mikko Paalanen (etä) intendentti		Kuopion kultt.hist. museo
Matti Hovi maankäytön erityisasiant.		Metsähallitus
Heli Hytönen (etä) elinkeinopäällikkö		Metsäkeskus
Seppo Niskanen kenttäpäällikkö		MTK
Jari Kauhanen (etä) toiminnanjohtaja		MTK
Olli Soininen (etä) intendentti		Museovirasto
Laura Tuominen (etä) erikoisasiantuntija		Museovirasto
Päivi Peronius (etä) johtaja		Neova Group
Leila Kantonen (etä) LS/ALU yksikön päällikkö		P-S Ely-keskus
Tapio Laaksonen alueidenkäytön ylitarkastaja		P-S Ely-keskus
Katri Mattelmäki (etä) liikennejärj.asiantuntija		P-S Ely-keskus
Tapio Kettunen (etä) johtava ilmastoasiantuntija		P-S Ely-keskus
Antti Lammi (etä) ympäristöylitarkastaja		P-S Ely-keskus
Pasi Saarinen (etä) palotarkastaja		Pohjois-Savon pelastuslaitos
Janne Reijonen (etä) kiinteistöpäällikkö		Puolustusvoimat, 3.logr.
Juha Riepponen (etä) IT-asiantuntija		UEF
Martti Veteli (etä) ympäristöjohtaja		Y-S ympäristölautakunta
Sanna Jylhä (etä) ympäristöneuvos		Ympäristöministeriö
Martti Juntunen (etä) maankäyttöasiantuntija		Kainuun liitto
Anne Siltavuori (etä) kaupunginarkkitehti		Kajaani
Liisa Bergius (etä) maakunta-arkkitehti		Keski-Suomen liitto
Markus Vesterinen (etä) elinkeinojohtaja		Pieksämäki
Pekka Häkkinen (etä) tekninen johtaja		Pieksämäki
Helena Raatikainen (etä) aluearkkitehti		Pihtipudas-Viitasaari
Pasi Pitkänen (etä) aluesuunnittelupäällikkö		P-Karjalan maakuntaliitto
Jyrki Suorsa (etä) liikenneasiantuntija		P-Karjalan maakuntaliitto
Heikki Viinikka (etä) maankäyttöasiantuntija		P-Karjalan maakuntaliitto
Rainer Leskinen (etä) kunnanjohtaja		Rantasalmi
Jarkko Sanisalo (etä) hallintojohtaja		Rantasalmi
Riina Pietarila (etä) rakennusarkkitehti		Viitasaari

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen, läsnä olevien toteaminen

Annaelina Isola avasi kokouksen ja valittiin puheenjohtajaksi. Mikko Rummukainen valittiin sihteeriksi. Todettiin Pohjois-Savon liiton edustajat sekä läsnäolijat neuvotteluhuone Pihlajassa. Etäosallistujat tarkistettiin Teams:sta.

2. Esityslistan hyväksyminen

Kokouksen asialista hyväksyttiin.

3. Maakuntakaavatyön lähtökohdat: maakunnan suunnittelutilanne

Annaelina Isola esitteli nykyisen maakuntakaavoitustilanteen ja Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen (vety, aurinko ja kauppa) suunnittelun lähtökohdat, tavoitteet sekä tähän mennessä laaditut ja tulevat selvitykset (ks. liitteenä olevan diaesityksen diat 3–10). Lainsäädännön uudistukset mm. kaupan osalta Alueidenkäyttölakiin tuovat epävarmuutta maakuntakaavatyöhön.

26.8.2024, korj. 24.9.2024

4. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ja laaditut vastineet

Todettiin, että itse osallistumis- ja arviointisuunnitelman esittelyyn ei ole tarvetta.

Päivi Silsten esitteli osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadun palautteen, palautteisiin laaditut vastineet sekä OAS:aan tehdyt muutokset (ks. liitteenä oleva diaesitys diat 11–19). Palautteessa viitattiin kuntien yleiskaavojen huomioon ottamiseen, tuulivoimapotentiaaliin (uudelleen käsiteltävä teema) sekä kaavatyön pääteemoihin aurinkoenergiaan, vetyyn ja seudullisesti merkittävään kauppaan.

Keskustelussa Paula Rissanen, Tuusniemen kunta, kertoi että neuvotteluja käydään kahdesta aurinkovoima-alueesta. Alueista toinen on esillä FCG:n 2023 laatimassa selvityksessä, toinen on mukana Tuusjärven osayleiskaavan päivityksessä. Sovittiin, että selvitettävien aurinkovoima-alueiden sijaintien (paikkatiedot) osalta tulee olla yhteydessä Mikko Rummukaiseen.

Anu Sepponen, Rautalammin kunta, varmisti, että Iso Mujumäen tuulivoimahanke on mukana uudelleen tarkasteltavissa tuulivoima-alueissa. Konsultti on aiheesta yhteydessä liittoon. Todettiin, että alue on mukana liiton jatkotarkasteluissa. Tässä vaiheessa on tiedossa, että uudelleen tarkasteltavia tuulivoimapotentiaalisia alueita on Rautalammin lisäksi Sonkajärven kunnassa.

Mira Kokkonen, maakuntahallitus/Kiuruveden kaupunki, kertoi, että vetyasioissa Pohjois-Pohjanmaan ja Ylä-Savon välillä on mahdollisia yhteystarpeita. Isola totesi, että näitä tarpeita ja ideoita tulee kuntien ja toimijoiden tuoda liiton tietoon. Maakunnalliset selvitykset eivät välttämättä kaikkia yksityiskohtaisempia tarpeita tunnista.

5. Viranomaisten puheenvuorot

Sanna Jylhä, ympäristöministeriö, totesi, että maakuntakaavan teemat ovat ajankohtaisia monissa maakuntakaavoissa. Aurinkovoiman suunnitteluopas on työn alla. Kaupan selvitys on laadittu. Vireillä on alueidenkäyttölain uudistus, jonka hallituksen esitys tulee lausunnoille ensi vuoden puolella. Sen siirtymäsäännöksiä ei ole vielä kirjattu, mutta aiemmin maakuntakaavaehdotuksen nähtävilläolon ajankohta määrittelee sen voimassa olevan lain mukaan tulkittavaksi. Maisema-arviointi tuulivoimarakentamisessa -ohjeen päivitys saadaan julkaistua syyskuun alussa. Aurinkovoiman yleiset suunnittelumääräykset maakuntakaavassa on hyvä ohjauskeino (ei aluevarauksia). Kannattaa pohtia, annetaanko reunaehtoja esim. vesistövaikutuksiin ja pohjaveden korkeuteen liittyen. YM ei lausu nykyisin osallistumis- ja arviointisuunnitelmista eikä maakuntakaavaluonnoksesta, vaan vasta kaavaehdotuksen viranomaiskuulemisvaiheessa.

Juho Palviainen, Kuopion kaupunki, kysyi, kuinka aurinkovoiman ohjaaminen tapahtuu. Lisäksi Palviainen totesi, että Pitkälahden seudullisesti merkittävän kaupan vaikutukset on selvitettävä huolella. KM-merkinnällä voi olla heikentäviä vaikutuksia mm. Petosen palvelutarjontaan, mikä voi aiheuttaa mm. segregatiota. Kuopion kaupunkisuunnittelupalvelut suhtautuu uusiin, yhdyskuntarakenteesta irrallisiin, seudullisesti merkittävän kaupan kohteisiin kriittisesti. Kuopion kaupungille keskusta-alueita koskevan kaupanselvityksen tekee Sitowise. Selvitys valmistuu lokakuussa. Palviaiselle vastattiin, että aurinkovoimaa ei ole tarkoitus ohjata aluevarauksina vaan yleismääräyksellä, jonka sisältöä työstetään mm. aluerakennetyöryhmässä. Seudullisesti merkittävästä kaupasta tehdään hyvä maakunnallinen selvitys, josta saadaan selkänöja kaupan ratkaisuun.

Sari Niemi, Iisalmen kaupunki, kertoi, että Iisalmi ei kaipaa osaltaan muutoksia kaupan teemaan maakuntakaavassa, koska heillä on tehty oma tuore selvitys aiheesta yleiskaavan yhteydessä. Kaavalliset kauppaa koskevat ratkaisut ovat voimassa.

26.8.2024, korj. 24.9.2024

Harri Korhonen, Kaavin kunta, totesi, että aurinkovoiman ohjaaminen yleismääräyksellä on hyvä ratkaisu. Tuulivoimapotentiaali on palautettu maakunnan itäosaan 2. vaiheen maakuntakaavaehdotukseen. Varmistettiin, että Kaaville on palautettu kaksi tuulivoimapotentiaalista aluetta.

Tapio Laaksonen, Pohjois-Savon ELY-keskus, totesi selventävänä puheenvuorona, että ELY antoi kommentit OAS:n luonnoksesta. Kaavatyötä seurataan tiiviisti.

Katri Mattelmäki, Pohjois-Savon ELY-keskus, totesi, ettei liikenteen vastuualueella ole huomautettavaa. Väyläviraston *Energiantuotanto ja maantiet*-ohjetta odotetaan valmistuvaksi.

Heli Hytönen, Suomen Metsäkeskus, kertoi, että Metsäkeskus on toimittanut oman lausuntonsa. Metsien merkitys hiilensidonnalle ja elinkeinotoiminnalle tulisi huomioida aurinkovoimateeman ohjauksessa. Lisäksi on huomattava metsien taloudellinen merkitys (v. 2023 yli 330 milj. € tulot). Metsäkeskuksen avoin metsätieto sekä luontotiedot ovat kaavoituksen käytettävissä.

Annakaisa von Lerber, Ilmatieteenlaitos, muistutti säähavaintoasemiin liittyvien varoalueiden huomiomisesta tuulivoima-alueiden suunnittelussa. Säättutka sijaitsee Rytkyllä. 5-20 km etäisyydelle voi rakentaa tuulivoimaa, mutta Ilmatieteenlaitos haluaa arvioida hankkeet.

Matti Hovi, Metsähallitus, ehdotti, että aurinkovoima-alueet ja kosteikot voisi yhdistää, mikä toimisi hiilensidonnassa.

Janne Reijonen, puolustusvoimat, 3.logr., mainitsi, että etäisyyttä sotilasilmailun tilapäisistä lentopaikoista (varalaskupaikat) tuulivoima-alueeseen tulee olla 12 km, ja muutoin puolustusvoimien alueilta vähintään 4 km. Pääesikunta lausuu hankekohtaisesti tuulivoimasta.

Jari Kauhanen, MTK, totesi aurinko- ja tuulivoiman olevan maanomistajien kannalta kiinnostava. Haaste on ohjata maanomistajaa pitäytymään ruuantuotannossa. Kuinka säilyttää pellot viljelyssä, jos esitetään rahallisesti houkuttelevia maanvuokrasopimuksia. Alapitkän alue on tiedossa. Sinne maanomistajat ovat hakeneet aurinkovoimaa käsittelevää osayleiskaavaa. Vaatii yhteistä tekemistä tuoda esille ruuantuotannon omavaraisuuden tärkeys ja ohjata aurinkovoima-alueiden sijoittumista muualle, kuin viljelyssä oleville alueille.

Pasi Pitkänen, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, kertoi, että myös Pohjois-Karjalassa pohditaan aurinkovoimaan liittyvää suunnittelumääräystä sekä selvitystyötä tehdään parhaillaan. Maakuntaliiton antamassa lausunnossa ei ollut huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Liisa Bergius, Keski-Suomen liitto, totesi, ettei OAS:aan ole huomautettavaa ja ajankohtaiset teemat ovat yhteisiä. Keski-Suomen Maakuntakaavasta 2040 on valitettu. Kaava on kuulutettu voimaan helmikuussa 2024 valituksista huolimatta. Hallinto-oikeus on heinäkuussa antanut kaavan täytäntöönpanon kieltämistä koskeviin vaatimuksiin välipäätöksen, jonka mukaan täytäntöönpanoa ei kielletä. Mm. aurinkovoimaa on käsitelty keväällä julkaistussa Energiaselvityksessä ja syksyllä käynnistyy vetytalous koskeva selvitys.

Martti Juntunen, Kainuun liitto, totesi, että heillä ei ollut huomautettavaa. Myös Kainuun tuulivoima-maakuntakaavasta on valitettu.

26.8.2024, korj. 24.9.2024

Pasi Saarinen, Pohjois-Savon hyvinvointialue, Pelastuslaitos, muistutti, että aurinkovoima-alueiden tulee olla sammutuskaluston saavutettavissa (maastopalo). Hän toivoi lainsäädännön ja ohjeistuksen pysyvän jatkossa paremmin aurinkovoima-alueiden suunnittelussa mukana.

Laura Tuominen ja Olli Soininen, Museovirasto, kertoivat Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet -luettelon (VARK) olleen lausuntokierroksella ja tulevan syksyllä -24 vahvistettavaksi. Tuulivoiman maisemavaikutusten arvioinnin opas on päivitetty ja julkaistaan pian.

6. Viranomaisyhteistyö kaavan laadinnassa, jatkoneuvotteluista sopiminen

Puheenjohtaja totesi, että jatketaan yhteistyötä viranomaisten ja naapurimaakuntien kesken. Valmistuvista selvityksistä käydään neuvotteluja.

Kaavatyön aikataulu etenee siten, että selvitykset valmistuvat syyskaudella 2024 ja kaavaluonnos valmisteluaineistoinen tulee nähtäville keväällä 2025. Kaavaehdotus pyritään saamaan vuoden päästä nähtäville, syksyllä 2025.

7. Muut esille tulevat asiat

Ei muita asioita.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.25

Muistion vakuudeksi, Kuopiossa 28.8.2024, korjaukset palautteen mukaan 24.9.2024

Mikko Rummukainen

Liitteet:

I Viranomaisyhteistyön diaesitys, Liite 1

[Maakuntahallituksen pöytäkirja](#) 30.4.2024, 65 §

[Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ja vastineet](#), MKH 30.4.2024, 65 §

[Osallistumis- ja arviointisuunnitelma](#), Maakuntahallitus 27.11.2023, 157 §